

[Patursson.]

Lagtinget vedtagne Skikkelse. Da dette Ændringsforslag er blevet nedstemt, vil jeg tilraade ærede Medlemmer at stemme imod Lovforslagets Vedtagelse.

Hvis Lovforslaget fremmes i den foreliggende, fra Lagtingets Vedtagelse i Princippet saa afvigende Form, har Lagtinget al god Grund til at føle sig brøsthøldent. Man kommer nemlig derved til uden forud prøvet Forhandling at afvise et af Lagtinget vedtaget berettiget Krav. Ifald dette høje Ting ved den nu paafølgende Afstemning helt og aldeles agter at tilsidesætte Lagtingets ved lovlig Afstemning tilkendegivne Villie, maa man have Lov til at fremsætte det Spørgsmaal: Hvorfor har man da i det hele taget spurgt Lagtinget i denne Sag? Var det under disse Omstændigheder ikke mere logisk, om Regeringsmyndighederne kun havde holdt sig til Amtmanden over Færøerne, ladet ham forhandle med Thorshavns Byraad om nærværende Sag og slet ikke foretaget nogen Henvendelse til Lagtinget? Desværre er Lagtingets Stilling endnu en saadan, at Tinget kun har raadgivende Myndighed — eller raadgivende Umyndighed, om man vil. Det viser sig i dette Tilfælde som i en Mængde andre, at det er saa nogenlunde ligegyldigt, hvad Lagtinget vedtager. Det bliver den af Regeringen ansatte Amtmands Indstilling, der tages Hensyn til. De nogle og tyve færøske Folkerepræsentanters Beslutning maa være den vigende, den enkelte Embedsmands Mening sanktioneres som den bestemmende. Forholdet er forældet og bør afløses snarest.

Jeg har baade ved første og anden Behandling af denne Salgssag paavist analoge Tilfælde, hvor Færingerne har erholdt Afstaaelsessummen for afhændet Jord af den heromhandlede Art. Lagtinget har med enstemmig Villie fastholdt, at endog det beneficerede Gods tilhører Færøerne, og at Salgssummen i Tilfælde af dette Gods' Salg skal forblive paa Færøerne. Jeg har i Rigsdagssamlingen 1929—30 her i dette høje Ting — se Landstingstidende Sp. 201—17 — ført Dokumentation for, at Kongsgodset urigtigt i 1912 er indført paa Statsregnskabet som et dansk Statsaktiv. Jeg har ligeledes paavist, at det eneste Areal færøsk Jord, som der kan fremlægges Dokument for er Statens Ejendom, er en lille Parcel paa et Par Hektar, beliggende i Nærheden af Thorshavn Skandse, som Staten i sin Tid har erhvervet fra Kongsgaarden Husegaard i Thorshavn. Jeg har endvidere henvist til, at Ministeriet J. C. Christensen i 1905—06 var villigt til helt at overdrage Færingerne

fri Forvaltning saavel af det beneficerede Gods som af Embedsgodset og Kongsgodset.

Naar nu Lagtinget har fastholdt — jeg gentager det: i Analogi med Fortilfælde —, at Salgssummen for en minimal Del af det her omhandlede Gods skal forblive paa Færøerne og dér anvendes til færøske Formaaals Fremme, da burde Lagtingets Villie kunne ske Fyldest.

Forinden jeg afslutter dette mit, som jeg forudser, haabløse Forsvar for Lagtingets Standpunkt, vil jeg tillade mig med et Par korte Bemærkninger at paapege Forbindelsen mellem den Fejde, der i 1801—07 førtes mellem Besidderne af Kirkjubøgaard og de danske Embedsmænd angaaende den her omhandlede Gaardsparcel, og den Strid, der nu er rejst om samme Parcel mellem Lagtinget og de danske Myndigheder. Striden i 1801—07 førtes foruden paa Færøerne ogsaa i København. Her var det den bekendte færøske Frihedshelt Poul Nolsøe, der paa Færingernes Vegne søgte at afværge Embedsmændenes Annektionslyster. Ved sit nærstaaende Forhold til Arveprinsen og personlige Bekendtskab i Kancelliet formaaede han for en Tid at holde Embedsmændenes aggressive Angreb i Tømme. Men Poul Nolsøes mange Fjenders Mægtighed tiltog, og han blev paa anden Maade optaget ved at bistaa sine Landsmænd i Ufredstiden og lod til sidst sit Liv for sit Land og sit Folk.

Under disse Forhold vandt Embedsmændenes Paagaahed i Styrke; en paativungen — om man tør kalde det saa — Vaabenstilstand kom i Stand, jævnfør det af mig ved første Behandling citerede Dokument af 2. Maj 1807. En Fjerdedel af Hovedgaardens Arealer med Besætning og Bygninger plus 2½ Mark indengaards Jord i Aalekær udskiltes fra Hovedgaarden og lagdes til Amtmandsembedet. Paa denne udenfor al færøsk Sædvane praktiserede Maade, hvis interessant og betydningsfulde Detailler det her vil være for vidtløftigt at komme ind paa, jfr. bl. a. Lagtingstidende for 1929, Bilag 22, skabtes dette nye Brug ud fra Hovedgaarden Kirkjubø, som det foreliggende Lovforslag omhandler, nemlig Amtmandsgaarden Aalekær. Man ser sig i denne Tidsperiode, hvor ikke alene Amtmanden, men ogsaa Landfogeden og Sorenskriveren kappedes om at tilvende sig færøske Jordejendomme, hensat til første Halvdel af det 17de Aarhundrede, til Foged Søren Pedersens Tid, hvis Handlemaade de udsendte færøske Stænderdeputerede fik bremsset ved Forordningen af 16. April 1673, der senere er gaaet over i den nugældende Ordning af 30. Maj 1691 § 9.